

Projekt

U S T A W A
z dnia 1996 r.

o muzeach

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Muzeum jest jednostką organizacyjną, której celem jest ochrona dóbr kultury,
informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów,
upowszechnianie
podstawowych wartości historii i kultury polskiej oraz światowej,
kształtowanie wrażliwości estetycznej i umożliwianie kontaktu ze zbiorami przez działania określone w art. 2.
2. Muzealiami są rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane w muzeach do księgi inwentarzowej muzealiów, zwanej dalej "inwentarzem". Muzealia stanowią dobro ogólnospołeczne.

Art. 2.

Muzeum realizuje cele określone w art. 1, w szczególności przez:

- 1) gromadzenie dóbr kultury w statutowo określonym zakresie,
- 2) katalogowanie i naukowe opracowanie zgromadzonych muzealiów,
- 3) przechowywanie gromadzonych dóbr kultury w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz magazynowaniu ich w sposób dostępny do celów naukowych,
- 4) zabezpieczanie i konserwację muzealiów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie stanowisk archeologicznych oraz innych nieruchomych obiektów kultury materialnej i przyrody,
- 5) urządzanie wystaw,
- 6) organizowanie i prowadzenie badań, ekspedycji naukowych oraz prac wykopaliskowych,
- 7) prowadzenie działalności edukacyjnej,
- 8) udostępnianie zbiorów do celów naukowych i edukacyjnych,
- 9) zapewnianie właściwych warunków zwiedzania i korzystania ze zbiorów,
- 10) prowadzenie działalności wydawniczej.

Art. 3.

Muzea mogą być tworzone dla jednej lub kilku dziedzin działalności człowieka oraz tworów jego otoczenia.

Rozdział 2
Organizacja muzeów

Art. 4.

1. Muzea mogą być tworzone przez naczelne i centralne organy administracji państwowej oraz wojewodów, gminy i związki komunalne, osoby fizyczne, osoby prawne lub podmioty nie posiadające osobowości prawnej.
2. Muzeami państwowymi są muzea utworzone przez naczelne i centralne organy administracji państwowej lub wojewodów.

3. Muzeami komunalnymi są muzea utworzone przez gminy lub związki komunalne.

4. Podmioty tworzące muzea, wymienione w ust. 1, są obowiązane:

- 1) zapewnić środki potrzebne do utrzymania i rozwoju muzeum,
- 2) zapewnić bezpieczeństwo zgromadzonym zbiorom,
- 3) sprawować nadzór nad muzeum.

5. Minister Kultury i Sztuki, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych,

określi, w drodze rozporządzenia, zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego

zbiorów oraz sposobu przygotowania zbiorów do przeprowadzenia ewakuacji w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Art. 5.

1. Muzeum działa na podstawie statutu nadanego przez podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1, w uzgodnieniu z Ministrem Kultury i Sztuki.

2. Statut określa w szczególności:

- 1) nazwę, teren działania i siedzibę muzeum,
- 2) zakres działania,
- 3) rodzaj i zakres gromadzonych zbiorów,
- 4) organy zarządzające i nadzorujące oraz sposób ich powoływania,
- 5) sposób uzyskiwania środków finansowych,
- 6) zasady dokonywania zmian w statucie,
- 7) postanowienia dotyczące prowadzenia działalności, o której mowa w art. 11, jeżeli muzeum zamierza taką działalność prowadzić.

3. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa dokonuje także, w zakresie swojej właściwości uzgodnień, o których mowa w ust. 1.

Art. 6.

1. Przy Ministrze Kultury i Sztuki działa Rada do Spraw Muzeów jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach zarządzania, finansowania oraz polityki kulturalnej.

2. W skład Rady, o której mowa w ust. 1, wchodzi 21 członków. Członków Rady oraz jej przewodniczącego powołuje i odwołuje Minister Kultury i Sztuki.

3. Szczegółowy zakres działania Rady, o której mowa w ust. 1, jej skład i sposób powoływania członków określi Minister Kultury i Sztuki w drodze rozporządzenia.

Art. 7.

1. Do potwierdzenia wysokiego poziomu merytorycznej działalności i znaczenia

zbiorów oraz w celu ewidencjonowania muzeów spełniających te warunki, Minister Kultury i Sztuki prowadzi Państwowy Rejestr Muzeów, zwany dalej "Rejestrem".

2. Minister Kultury i Sztuki uzależnia wpis do Rejestru od znaczenia posiadanych

przez muzeum zbiorów, zespołu kwalifikowanych pracowników, pomieszczeń i stałego źródła finansowania - zapewniających spełnianie statutowych celów muzeum.

3. Minister Kultury i Sztuki określi, w drodze zarządzenia:

- 1) zasady i tryb prowadzenia Rejestru,
- 2) warunki i tryb dokonywania wpisów w Rejestrze,
- 3) okoliczności, w jakich można zarządzić kontrolę, czy muzeum spełnia nadal warunki wpisu do Rejestru.

4. Muzeum jest uprawnione do używania nazwy "muzeum rejestrowane" z chwilą wpisu do Rejestru.

Art. 8.

1. Jeżeli muzeum rejestrowane przestało spełniać warunki wpisu do Rejestru,

Minister Kultury i Sztuki wyznacza muzeum termin do ich spełnienia, a po jego bezskutecznym upływie skreśla z Rejestru.

2. O wszczęciu postępowania w sprawie skreślenia z Rejestru oraz o jego wyniku Minister Kultury i Sztuki zawiadamia podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1, i podaje ten fakt do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Art. 9.

Rozstrzygnięcie w sprawach wpisu i skreślenia z Rejestru następuje w formie decyzji administracyjnej.

Art. 10.

1. Minister Kultury i Sztuki sprawuje nadzór nad muzeami. W tym celu może dokonywać kontroli ich działalności.
2. W razie rażącego naruszania przez muzeum przepisów ustawy i statutu muzeum, gdy bezskuteczne okazały się zalecenia usunięcia stwierdzonych uchybień w działalności muzeum, Minister Kultury i Sztuki, po wysłuchaniu podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 1, oraz rady muzeum lub rady powierniczej, po zapoznaniu się z opinią Rady do Spraw Muzeów, może, w drodze decyzji administracyjnej, zakazać jego dalszej działalności. Decyzję tę podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.
3. W decyzji, o której mowa w ust. 2, Minister Kultury i Sztuki wskazuje sposób zabezpieczenia muzealiów.

Art. 11.

Muzeum może prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą w celu finansowania działalności statutowej.

Art. 12.

1. Wstęp do muzeów jest odpłatny, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
2. Wysokość opłat za wstęp do muzeum ustala dyrektor.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, grupy osób, którym przysługuje opłata ulgowa w wysokości 50% lub zwolnienie z opłat za wstęp do muzeów państwowych, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Minister Kultury i Sztuki po zasięgnięciu opinii Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa ustala, w drodze zarządzenia, wykaz państwowych muzeów martyrologicznych, do których wstęp jest bezpłatny.

Art. 13.

1. Przy muzeum państwowym i komunalnym działa rada muzeum, której członków powołuje właściwy podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1.
2. Rada muzeum:
  - 1) wskazuje kierunki rozwoju muzeum w zakresie działalności określonej w art. 2,
  - 2) ocenia, co najmniej raz do roku, działalność muzeum oraz zatwierdza roczny plan jego działalności,
  - 3) wyraża opinie w innych sprawach dotyczących muzeum,
  - 4) może występować do dyrektora muzeum lub właściwego podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 3, o udzielenie wyjaśnień i informacji w sprawach wchodzących w zakres jej działania.
3. Kadencja członków rady muzeum trwa cztery lata, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 2.
4. W skład rady muzeum powoływane są w równej liczbie osoby spośród kandydatów wskazanych przez:

- 1) podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lub 3,
- 2) właściwy ze względu na siedzibę muzeum organ samorządu terytorialnego,
- 3) stowarzyszenia, fundacje, związki naukowe i twórcze oraz inne instytucje wspierające muzeum,
- 4) Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, w muzeach prowadzących działalność w zakresie jej właściwości.
5. W skład rady muzeum mogą także wejść osoby wskazane przez samą radę, w liczbie nie większej niż 1/5 ogólnej liczby jej członków.
6. Szczegółowy tryb pracy rady muzeum określa uchwalony przez nią regulamin.
7. W razie ogłoszenia konkursu na stanowisko dyrektora muzeum, właściwy podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 3, wyznacza 2-3 członków rady muzeum do komisji konkursowej.
8. Konkursu na stanowisko dyrektora nie ogłasza się, jeżeli właściwy podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 3, na wniosek rady muzeum, powołał dyrektora po raz kolejny na czas określony.

Art. 14.

1. W muzeum mogą działać kolegia doradcze utworzone przez dyrektora, z jego inicjatywy lub na wniosek co najmniej połowy zatrudnionych w nim muzealników.
2. Tryb działania kolegiów doradczych, skład osobowy i organizację określa statut muzeum.

Art. 15.

1. Właściwe naczelne i centralne organy administracji państwowej, wojewodowie oraz organy gmin lub związków komunalnych mogą powierzyć radzie powierniczej swoje uprawnienia w stosunku do muzeum rejestrowanego, w zakresie:
  - 1) nadzoru nad wypełnianiem przez muzeum jego powinności wobec zbiorów i społeczeństwa,
  - 2) bezpośredniego nadzoru nad realizacją celów określonych w art. 1 ust. 1 i w art. 2,
  - 3) oceny i zatwierdzania przedstawionego przez dyrektora projektu rocznego planu finansowego,
  - 4) powoływania i odwoływania dyrektora muzeum.
2. W muzeum, w którym działa rada powiernicza nie powołuje się rady muzeum, a dotychczasowa rada ulega rozwiązaniu.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w ust. 1, wymaga zasięgnięcia opinii Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w zakresie jej właściwości.

Art. 16.

1. Rada powiernicza składa się z 9-15 członków. Pracami rady kieruje przewodniczący. Członków rady oraz przewodniczącego powołuje i odwołuje organ, o którym mowa w art. 15 ust. 1.
2. Szczegółowy tryb pracy rady powierniczej określa regulamin uchwalany przez radę i zatwierdzany przez organ, o którym mowa w art. 15 ust. 1.
3. Kadencja rady powierniczej trwa 5 lat.
4. Członkostwo w radzie powierniczej wygasa przed upływem kadencji w razie:
  - 1) śmierci,
  - 2) zrzeczenia się,
  - 3) skazania prawomocnym wyrokiem na utratę praw publicznych,

- 4) ubezwłasnowolnienia,
- 5) odwołania z powodu niewykonywania funkcji członka rady wynikających z przepisów ustawy lub regulaminu.

Rozdział 3 Muzealia

Art. 17.

1. Muzealia wchodzące w skład muzeum muszą być zinwentaryzowane.
2. Zasady i sposób ewidencjonowania dóbr kultury w muzeach określi Minister Kultury i Sztuki w drodze rozporządzenia.

Art. 18.

Do inwentarza wpisuje się muzealia stanowiące własność muzeum.

Art. 19.

1. Muzea państwowe i komunalne mogą, za zgodą Ministra Kultury i Sztuki, dokonywać zamiany muzealiów, a także zbywać je w inny sposób. Zgoda może być udzielona tylko w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach. Środki uzyskane ze sprzedaży muzealiów mogą być przeznaczone wyłącznie na uzupełnienie zbiorów muzeum.
2. Minister Kultury i Sztuki może wyrazić zgodę na zamianę muzealiów określoną w ust. 1 na wniosek dyrektora muzeum zgłoszony za pośrednictwem właściwego podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 3.
3. Minister Kultury i Sztuki może wyrazić zgodę na sprzedaż muzealiów określoną w ust. 1, na wniosek dyrektora złożony za pośrednictwem właściwego podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 3, zaopiniowany przez kolegium doradcze, jeżeli takie zostało powołane, i po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Muzeów.
4. W sprawach z zakresu działania Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa czynności, o których mowa w ust. 1-3, wymagają zasięgnięcia jej opinii.

Art. 20.

1. Minister Kultury i Sztuki, na wniosek dyrektora muzeum państwowego lub komunalnego, wyraża zgodę na skreślenie z inwentarza w razie zmiany statusu prawnego muzealium lub błędu w zapisie inwentarzowym.
2. Zgoda na skreślenie może być wyrażona także w przypadku przekazywania muzealium innemu muzeum państwowemu lub komunalnemu. Muzealium skreśla się z inwentarza muzeum przekazującego i wpisuje do inwentarza muzeum przyjmującego.
3. W razie stwierdzenia błędów w zapisie inwentarzowym skreślenie może być nakazane decyzją Ministra Kultury i Sztuki z urzędu.

Art. 21.

Muzeum może pobierać opłaty za przygotowanie i udostępnienie zbiorów w celu kopiowania muzealiów albo sporządzania reprodukcji lub fotografii, a także za wypożyczanie do ekspozycji muzealiów znajdujących się w jego posiadaniu.

Art. 22.

1. W razie likwidacji muzeum komunalnego podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 3, zapewnia muzealiom warunki należytego przechowywania.
2. W przypadku określonym w ust. 1, wojewoda ma prawo pierwszeństwa nabycia muzealiów. Jeżeli likwidowane muzeum utworzono w drodze komunalizacji mienia państwowego, nabycie następuje nieodpłatnie.
3. Jeżeli wojewoda nie skorzystał z prawa nabycia podmiot, o którym mowa

w art. 4 ust. 3, po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, podejmuje decyzję o dalszym przeznaczeniu muzealiów.

Art. 23.

Szczegółowe zasady postępowania z muzealiami w razie likwidacji muzeum państwowego określa każdorazowo Minister Kultury i Sztuki, w drodze decyzji, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Muzeów.

Art. 24.

Muzealia będące nieruchomościami w momencie likwidacji muzeum podlegają bezzwłocznie, z urzędu, wpisowi do rejestru zabytków, chyba że wejdą w skład innego muzeum.

Art. 25.

1. Muzealia mogą być przenoszone poza obręb muzeum, w którym wpisane są do inwentarza, w następujących przypadkach:
  - 1) oddania do depozytu do innych muzeów,
  - 2) potrzeby konserwacji lub zapewnienia bezpieczeństwa,
  - 3) ekspozycji na wystawach krajowych i zagranicznych,
  - 4) innych, uzasadnionych - za zgodą podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 1.
2. Warunki przenoszenia muzealiów, o których mowa w ust. 1, określi Minister Kultury i Sztuki w drodze zarządzenia.

Art. 26.

Muzealia wpisane do inwentarza muzeów państwowych lub komunalnych nie podlegają egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego w sądowym lub administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 27.

- Muzeum rejestrowanemu przy nabywaniu dóbr kultury przysługuje:
- 1) prawo pierwszeństwa zakupu od podmiotów prowadzących działalność polegającą na oferowaniu do sprzedaży dóbr kultury - w ciągu dwóch tygodni od daty zgłoszenia przez muzeum gotowości zakupu,
  - 2) prawo pierwokupu na aukcjach, bezpośrednio po cenie wylicytowanej.

Art. 28.

Przepisy rozdziału 3 nie naruszają przepisów dotyczących ochrony narodowego zasobu archiwalnego oraz przepisów regulujących zasady zbywania mienia komunalnego.

Rozdział 4
Pracownicy muzeów

Art. 29.

Pracownicy muzeów, zatrudnieni na stanowiskach starszego kustosa i kustosa lub na stanowiskach równorzędnych, a także osoby mające ukończone uniwersyteckie studia muzeologiczne lub uniwersyteckie podyplomowe studia muzeologiczne, niezależnie od zajmowanego stanowiska - są muzealnikami.

Art. 30.

Muzea prowadzące lub koordynujące prace naukowe mogą zatrudniać pracowników naukowych i badawczo-technicznych na zasadach określonych w ustawie o jednostkach badawczo-rozwojowych. Przepis art. 31 stosuje się odpowiednio.

Art. 31.

Muzealnik w czasie pozostawania w stosunku pracy w muzeum:

- 1) nie konkuruje z muzeum, w którym pracuje, w gromadzeniu przedmiotów pozostających w obszarze zainteresowań muzeum,
- 2) kieruje się interesem muzeum w wyborze tematu własnych prac badawczych,
- 3) powstrzymuje się od działań mogących powodować konflikt interesów z zatrudniającym muzeum, jak wykonywanie ekspertyz i wyceny przedmiotów pozostających w obszarze zainteresowań muzeum, chyba że działania te zostały zlecone przez dyrektora muzeum.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 32.

W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie mają zastosowanie przepisy

ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. Nr 114, poz. 493, z 1994 r. Nr 121, poz. 591).

Art. 33.

W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz.U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 56, poz. 322) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule ustawy skreśla się wyrazy "i o muzeach";
- 2) w art. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
"2) wpisane w muzeach do księgi inwentarzowej i wchodzące w skład bibliotek, z wyjątkiem materiałów wchodzących w skład narodowego zasobu archiwalnego, których ochronę regulują odrębne przepisy,";
- 3) w tytule rozdziału III skreśla się wyrazy "i nadzoru nad muzeami";
- 4) w art. 7 skreśla się wyrazy "i wszystkimi muzeami";
- 5) w art. 9:
  - a) skreśla się ust. 1,
  - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy "nad muzeami nie podlegającymi wojewodom lub gminom oraz",
  - c) skreśla się ust. 3;
- 6) skreśla się rozdział VIII;
- 7) skreśla się rozdział X;
- 8) w tytule rozdziału XI skreśla się wyrazy "i zbiorach muzealnych";
- 9) w art. 67 wyrazy "Muzea i zabytki nieruchome" zastępuje się wyrazami "Zabytki nieruchome";
- 10) skreśla się art. 69.

Art. 34.

W ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności

kulturalnej (Dz.U. Nr 114, poz. 493 i z 1994 r. Nr 121, poz. 591) art. 40 otrzymuje brzmienie:

"Art. 40. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają przepisów ustawy

z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz.U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 56, poz. 322 oraz z 1995 r. Nr , poz.), ustawy z dnia 1995 r. o bibliotekach (Dz.U. Nr ,

muzeach   poz.   ) oraz ustawy z dnia   1995 r. o

(Dz.U. Nr   , poz.   ) w zakresie prowadzenia
działalności kulturalnej w formach określonych w tych
ustawach.".

Art. 35.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy,
zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze dotyczące muzeów wydane
na podstawie ustawy wymienionej w art. 33, nie dłużej jednak niż 12
miesiący
od daty wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 36.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.